

V tisk, četrtlet insolito
 zbirajo in velja v Mari-
 boru brez pošiljanja na
 dom za vsa leta 8 gl. — k.
 za pol leta . . 4 . . — k.
 za četrt leta . . 2 . . 20 . .
Po pošti:
 Za vsa leta 10 gl. — k.
 za pol leta . . 5 . . — k.
 za četrt leta 2 . . 60 . .
 Vrednisto in opravišilo
 e na stolnem trgu (Dom-
 plate) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:
 Za navadno dvostopno
 vrsto se plačuje
 6 kr., če se tiskano izkrat
 4 kr., če se tiska izkrat
 več pisemke se plaču-
 jejo po prostoru.
 Za vsak tisk je plačat-
 kolek (stempel) za 30 k.
 Rokopisi se ne vračajo,
 dopisi naj se blagovoljno
 frankujejo.

Št. 72. V Mariboru 22. junija 1869. Tečaj II.

Slovenci „galgenvögel.“

Svete orgle so orglale, svete piščali po piskale, sveti nápuh se je pa napihával. — Te besede ribniške smešnice, ktera šalivo popisuje cerkveno godbo, nam so po sili prišle na misel, ko smo 17. dan t. m. v ljubljanskem „Tagblattu“ čitali spis o janjsko-velški dogodbi prenatisen iz vojaških novin „Wehrzeitung“ — spis, v katerem se nápuh še vse drugače napihuje nego meh v ribniških orglah.

Ako bi ne bili še do zdaj vedeli, kaj smo Slovenci v očeh plemenitega napuha junaških sabljarjev, ki breketaje korakajo po vojski njegovega veličanstva, krvavo nam je oznanila Rodetova smrt v velški bitvi, — a z besedo nam so glasno povedale novine „Wehrzeitung“ in za njimi „Tagblatt“, vedno pripravljeni, urni hlapec, kader je po svetu raztrobiti kako psovanje slovenskega naroda. Mi smo galgenvögel!! Slovenski jezik niti besede nima, da bi na tanko ustrezala tej vitesko-plemeniti psovski, ktera nam pripoveduje, da smo prvič zreli za véšala (galgen), drugič, ako po naključji ali po sreči odidemo véšalom, da je svobodno, nas, kakor ptico v zraku, ustreliti ali zadaviti vsacemu, kdor utegne ali kogar veseli.

Torej Slovenci, kateri so veke in veke nepremično trdno stali okoli avstrijskega prestola vsreči in nesreči, katerih zvestoba je vedno bila in je čista, kakor solnce, — ti Slovenci so galgenvögel! Slovenci, ki so stoletja, in čisto sami brez druge podpore, junaški odbijali napade surove sile turškega barbarstva, kteremu se je celó dunajsko ozidje treslo, in tako z blagom in krvijo neprestano branili zapadno omiko, — ti Slovenci so galgenvögel! Nasi hrabri sinovi so se slavno odlikovali na krvavih bojiščih vsake vojne vseh časov, bojevali se, kakor levi, vselej stali med najhrabrejšimi polki pri vojski njegovega veličanstva, a za povračilo truda, ran in žeje naposled iz vojaških novin „Wehrzeitung“ slišijo, da je vsak izmed njih galgenvögel, kakor je ubiti Rode bil galgenvögel, in kakor so njihovi očetje galgenvögel, „ki počenjajo sramotna dela, ktera se samo olepšavajo z imenom razsajanje (excess),“ — čitajo, ka se te vojaške novine „še nikoli niso bale sramote, da bi kateri častniki avstrijsko-ogerskih polkov mogli tako globoko pasti, tako zelo se spozabiti v dolžnostih vitezstva, tako na ravnost nasproti delati namenu, v mirnih časih jim odločenemu, kateri je notranja bramba, da bi jih kdaj utegnili zadeti hudodelsko znamenje zažigajoča pohvala tistih, ki slavo pojo véšalskim pticem (verherrlicher der galgenvögel).“ — Potem se novine „Wehrzeitung“ z vojaškim bahanjem opirajo na uradni list „Laib. Ztg.“, kateri častnikom hvaležno priznava njih velško junaštvo, opirajo na zahvalo ljubljanskega mestnega odbora, ter — brez bojazni za uho tepó, kakor paglavski voditelj slepega berača, ki brez njega ne more koraka prestopiti, samo kranjsko deželno vlado, rekoč: „naj vojaci tudi, kader niso v službi, nosijo orožje vsaj še dokler pride v vsako deželo taka vlada, ktera je dovolj močna kosti in život braniti meščanom in častnikom, ter dovolj razvidna, zavreti

očitno po črteži in strategično osnovane (!?) razbojniške napade na mirne popotnike.“ — Na konci te izvrstne vojaške, „eksercicije“, ktera torej svetuje permanentno izredno stanje po nekterih deželah, zagrmí častna salva plemenitim turnarjem, kateri so na ramah v bolnico težko ranjene vojaške nosili celó že 1859. leta, če tudi turnarjev takrat še na svetu ni bilo.

Po tem junaškem krécanji, ktero nas nehoté živo opominja, kako se je časi godilo „na Šnelci“, manéver vojaških novin „Wehrzeitung“ mine, njih častniki vtaknejo sablje, vojaci s pušek snemó bajonete, iskri konji s hratkami repi otepaje sem ter tje leté, banda in bobni z navadnim črnim prsmi stopijo v red, branjavke priteko s kruhom in žganjem, a „Wehrzeitung“ potlej — s turnarji in pobitimi galgenvögli v sredi zopet h konisu v kosarno maršira po taktu turške muzike, kakor so časniki iz Velčega marširali z ubitim Rodetom in s turnarji.

Da plemenite psovke tega časopisa ne leté na janjski pretep, to pričajo novine „Wehrzeitung“ same, ker govoré: „na Janjce ni bil šel noben izmed častnikov, kateri so prijaznemu turnarskemu povabilu rajši hoteli neuljudni biti nego na videz potegniti s ktero stranko.“ Če torej ne leté na janjski dogodek, onda morajo leteti na Velčane, katerih je bilo res nekoliko polovljenih, vendar hitro zopet domu poslanih, ker niso topli niti vojakov ni turnarjev, ter poleg vsega tega izmed sebe izgubili človeka. A te psovke ob enem tudi leté na slovensko novinarstvo (verherrlicher der galgenvögel), ktero nikoli ni Jančanov zagovarjalo, nego vedno samo trdilo, da se je na Velčem po breztahtni vojaški oholosti krivica zgodila, ter branilo vse ostali kranjsko-slovenski narod, kateri ni bil na Janjcem, a vendar se zdaj v sovražnih novinah ves grdí po svetu. Slovenski časniki so torej „verherrlicher“, a „galgenvögel“ so tisti, ktere so ti časniki branili, in ker so branili tudi ves kranjsko-slovenski narod, jasno je torej, da „Wehrzeitung“ tudi vse kranjske Slovence imenuje „galgenvögel“.

Ta spis, ki vedno trka na svojo pripasano sabljo, kakor smo že tolikrat videli delati arogantne vojaške, predrzno na laži postavlja generala John-a, kateri je Huynovim častnikom brez okolíša pismeno izrekel, da so se na Velčem breztahtno védli, in tudi te dni jih v Ljubljani ostro okaral. „Wehrzeitung“ z brkami, v ponosen viteski sveder zavihanimi, slovenski narod pita s priimki, kakoršne so nekteri napihnjeni častniki od nekđaj bili vajeni dajati svojim „puršem“, kateri so morali biti veseli, ako so jim rekli samo: pes, svinjski pes, vol itd. Da smo vladin pastorek, Dežmanovega „Tagblatt“ „prügelbube“, razkačenih nemškutarjev podnožje, to smo že vedeli; a da smo tudi „purši“ avstrijskih častnikov, to nam je bilo do zdaj neznano.

Torej vojaci, kateri v mirnih časih brez pravega posla postavajo, državi odtezajo delavne moči in živé od kmetov, meščana, trgovca in obrtnika, da potem, kader pride vojna — vsaj v poslednjih časih — izgubljajo bitvo za bitvo, državo pripravljajo nad brezno bližnje pogube, trgajo deželo za deželo od cesarstva, — vojaci, katerim se imamo zaradi kraljevega Gradca

Listek.

K. Havlíček Borovský.

Rusko.

(Dalje.)

Nikdor ne goji dečinskih misli, ki bi lahko v kratkem dozoril prevrat, ter mahoma se porodila na Ruskem bodi si ustava ali skupnovlada. Nijenemu omikancu ne more biti tajno, kar je ukazano dne 3. sušca 1863, namreč preinaka vseh robov ali sužnikov v svobodne državljane po modri previdnosti in zahtevanju časovih razmer. Ista vlada znajoča pravične zahteve in potrebe svojih državljanov napreduje naravnim korakom in menda prvlje osreči in povse zadovolji svoje bivalce, nego li marsiktera država no-seča na čolbah že dolgo dim neke posiljene in pristranske svobode, po pravem pa je najhujše mere samosilstvo ene ali dveh strank. Prevrata se ni bati, ker k temu ni nasprotno močne stranke, ki bi uspešno mogla izvesti koristni prekuc proti carski samovolji, razve stranka slovansko-pravoslavna, ktera pa ne misli na gomote, nego na duševni razvoj in napredek. Te odlične stranke možje so pravi ruski rodoljubi, kateri se navadno, iznemši naučitelje, oddaljujo od javnih uredov, kateri se tudi ogibljejo carskega dvora in Petrograda, zovo-či Petrograd tuje odnarodnjeno mesto, moževi imajoči pravo rusko omiko, znajoči rusko zgodovino, preučivši ruski narod, — moževi, kateri so prijeto iz tujine omiko že resnično prekuhali in obrnoli na pospeh Ruskega; dokler večina običajnih ruskih svetovnjakov samo prvrhoma naličena evropsčinoj, jecljajoča tuje jezike in prijemšatuje mišljenje strašno zaničuje vse rusko, kakor je navada pritujcih in naših nemškutarjih, ki črtijo vse slovensko. Slovanska rodoljubna stranka zna tudi druge slovanske narode, potuje po njihovih deželah; ustanovljenje naučiteljev slovanskih na ruskih vseučiliščih je delo njihovega uma: najgorečnejša želja te stranke je, da bi postalo Rusko v svoji dobi podpornik in pokrovitelj vseh ostalih Slovanov proti drugim je tlačečim narodom. Ti rodoljubi se tudi gorljivo drže domačega pravoslavnega verstva, umejoči razločevati med verstvom samim a med praznoverstvom raztrošenim od dobičarskih in

neobtesanih popov; dokler navadno ostali ruski posvetnjaki, vrnóvi se iz inozemstva drže se ali zgolj neverstva, ali pa nemškega protestanstva, ktero je sevsema protivno narodnemu duhu ruskemu. Ta stranka, čeravno v menjšini, bi mogla v kratkem osnovati dostojen prevrat, ker med višim vojniškim častništvom nabaja mnogo privržencev, takisto med trgovci, stanom na Ruskem najnarodnejšim in najrodoljubivejšim bi našla bogate in iskrene zaveznike. Vendar ta stranka neče sama pristopiti k prevratnemu početju iz razlogov jako tehtnih. Dobro vede ti ruski rodoljubi, ka vsa neslovanska Evropa, posebno nemški sosedje so Slovanom zelo neprijazni, iščóci se povzdignoti na ujmo slovanskih mejašev. Bili se porodila neka zmembra v vladi, iz česar bi konči za čas našlo brezvladje in po takem slabost vlade, gotovo bi porabili to priliko sovražniki slovanstva na svojo korist in na kvar Slovanom. Za sedanje vlade, ktera dragovoljno sprejemlje primerne in narodu koristne obnove, nimajo razloga spak delati dobro vede, ka čeravno niso privrženci samovoljstva, vendar vlada je dober nastroj za povzdig in okrep ruskega samovladja; politiška svoboda pa je prirodni izvir novejših poprav.

Na srečo so imeli Rusovi v kratki dobi nekoliko sposobnih, delavnih in srčnih vladarjev samodržcev, čijih duhu je dolžna sedanja močna država hvaležnost. Peter veliki, Katreja II., Aleksander I., Nikola, Aleksander II. Komur je znano, kako neznatno je bilo Rusko pod Petrom velikim, a kaj je za Aleksandra II., priznati mora, ka so si pridobili Rusi iz samovoljne vlade razve zlih tudi dosti dobrih nasledkov. Vsa moč ruskega naroda združena v enih rokah in ravnajoča vse dejanje po eni modri glavi vzpela se je na višino tolike obširnosti in krepkosti.

Ne sme se misliti, ka je ruska vlada tako neumna in tatarska, kakor se bere v popisih, izlasti nemških potnikov in častnikarjev; ne smemo si tudi vlade ruske pred oči staviti, kakor jo slikajo Poljaki, čijih barve so sam-zolč: nasprotno, rusko samovoljstvo je mnogo strpljivejše nego li avstrijsko, ne samo pred 1848. letom, ampak tudi od 20. velikega srpn 1851 do poraza pri Solferinu, ker čeravno se ovira delež na politiki in vladi, vendar za to mu odpira nezmerno polje napredka v vsakam drugem obziru, ter skrbi dejanski za povišanje in okrepljenje Ruskega. Rus očvestno vidi svojo

lepo zahvaliti posebno mi Slovenci, ker so nam za mejaša dali nevarnega Laha, ti vojaci smejo avstrijske narode psovati s takimi imeni? Ako bi hoteli vrčevati mero za mero, tudi mi bi po vsej pravici mogli reči, da je ves nemški narod galgenvogel, ker je nekoliko Nemcev na Češkem tako podilo Slovane, kakor na Janjcem naši kmetje turnarje, med katerimi je bilo samo 4—5 pravih Nemcev, drugi so bili sami rojeni Slovenci — a nemškutarji, odpadniki; nego mi nimamo takega vojaškega napuha, ne te arogantne kratkovidnosti.

Ali „Wehrzeitung“ res misli, da je vojaštvo na svetu zaradi samega sebe ter vse drugo zaradi vojaštva? Ta nespametno oholi duh mora izginiti izmed vojske; izginiti morajo puhle misli, da smešni nápuh, robata arogantnost je vitestvo, ako hočemo, da se nam v prihodnjih vojnah zopet ne povrne nesreče, ktere so zadnja leta naše prapore tolikrat v beg obrnile. Nobena stvar v Avstriji nam še zdaj ne daje tako živo čutiti, kakor vojaštvo, da vsa naša dozdanja ustava je še zmerom ustava na videz, ustaven absolutizem z absolutistno vojsko na čelu.

Ni dovolj, da so vojaci pod voditeljstvom litijskega okrajnega glavarja grofa Auersperga po janjski okolici delali, kakor v premagani sovražni deželi? Ni dovolj, da brezposleni vojaci kvarijo naše nedolžne hčere in žene? Ni dovolj, da so Huynovci naše poštene deklice in žene lovili o belem dnevi, ako so ktero srečali na samotnejšem poti, in da so bile vse naše tožbe zastoj? Ni dovolj, da so že lansko leto na konjih in peš v Menguš viteski častniki spremljali turnarje in pri tem vtikanji v politično demonstracijo, ktera je daleč od njih poklica, svoje plemenite pesti omadežili z mahanjem po neplemenitih kmečkih kožah? Ni dovolj, da je zaradi vojaške netaktnosti letos v Velčem tekla nedolžna kri? Vse to smo pretpeli, in za naméček mora slovenski narod iz ust vojaških novin slišati, da je galgenvogel!

In zakaj to? Samo, ker je v Velčem zbrano kmečko ljudstvo častnikom motilo njihovo kavalirsko veselje, ktero so jim obetali goreči pogledi nemškutarskih gospodičin in žen v sredi plemenitih turnarjev.

Mi krepko protestujemo zoper ta surovi nápuh ter bez bojazni izrekamo, da ali John ni vedel, kaj je delal, ko je vélske vojake grajal, ali so novine „Wehrzeitung“ v svoji arogantni oholosti tako pamet izgubile, da ne vedó, kaj pišejo. Ali je torej kompromitiran John ali „Wehrzeitung“, — iz te zágate ni poti!

Dopisi.

Iz Ljubljane 18. junija [Izv. dop.] Kakor se zdaj po Ljubljani precej za trdno pripoveduje, bil je ubiti Rode res uradno pregledan, predno so ga pokopali, vendar tako po vrhu, da v uradnem poročilu bajé niti ni govora o dvojnem, vsemu svetu znanem ubadu na stegno. Radi bi vedeli, kdo je bil v pregledovalni komisiji, ker se govori, da ni bila popolnem zadostna. „Slov. Narod“ je že zaznamoval čudni molk o tej stvari in rekel, da imajo nemškutarji tako malo besed, kader jih je toliko treba, a toliko besed, kader jih ni treba nič. Kako je to, da nemškutarji, kateri vedno tako z veseljem poudarjajo javnost (öffentlichkeit), vendar se tukaj tako strašljivo umičejo javnosti? Kaj si je o tem torej misliti? Ali res ne bode o tej stvari govoril nikdo drug, nego slovenskega naroda zgodovina? Tudi je slišati zdaj celo to, da žandarji, ki je Rodeta prebodel, ni bilo niti 12 dni zapora pri-sojenih, nego da bode za svoje slavno delo morebiti še pohvaljen. Kako so v Velčem go-podarili turnarji, vojaki in žandarji, to je dovolj znano, a novo bi utegnilo biti, da je bila tepena celo Rodetova mati, ko je pritekla k sinu, kader so po njem mahali in streljali. To so storili kulturači, kateri tako

čislajo Schillerjevo pesem „würde der frauen“, ter nam Slovanom vedno očitajo, da surovost kažemo posebno s tem, ker ženskih dovolj ne spoštujemo, a vendar bi se najsurovejši slovenski kmet sramoval, v javnem pretepu prst položiti na žensko. — Mahrov sin že zdavnej zdrav hodi po ulicah.

Da se polna resnica zvé, posebno, kako je bil Rode ubit, svetovali bi vsem Slovincem, kmetom in drugim, kateri so bili pričujoči, da vse kar so videli, razglasijo po novinah, ktere Slovincem sovražno ne pišejo. Vendar mora biti vse na tanko resnično, in vsak naj podpiše svoje ime, da se popolnem in o pravem času zvé, kako in kaj so v Velčem delali tisti, kateri zadnje žalostne dogodke zdaj po svojih novinah tako lepotičijo in tako črniijo Slovence pred vsem svetom. S tem bi se tudi mnogo polajšalo preiskavanje glavni c. kr. deželni sodbi, ki ima v rokah tako težavno stvar, pri kateri je bilo toliko tako raznih ljudi, da poleg vse najboljše volje morda vendar ne more tako naglo, kakor bi sama želela, na sled priti vsem pričam in deležnikom. Celó uradne novine „Laibacher Zeitung“ bi takim razglasilom ne mogle in ne smele prostora zapirati. Radovedni smo, kaj bi naredil pošteni nemškutarski patron „Tagblatt?“ — Prišli so časi, v kterih se ni bati nobene kazni, nobene gosposke, nobenega posameznega gospoda tistemu, kdor v novinah govori resnico. Kazni se je bati samo tistemu, kdor po novinah laže, če je Slovenec; nemškutarji smejo tudi lagati, pa se jim vendar nič ne zgodi. Vsemu slovenskemu svetu je namreč znano, da se jim ni zgodilo nič, ker so po časnikih in v promemoriji lagali o borovniških kmetih in o dijakih, v janjsko dogodbo zamotanih, po novinah kričali, da je neki znani slovenski prvák obetal kmetom 50 gal za turnarsko zastavo itd. „Tagblatt“ še zdaj piše (15. dan t. m.) o najetih kmečkih pestéh (gedungene bauernläuste). Ali narodnjaki res ne mislijo nič storiti, da se ustavijo te sovražne laži? To obrekovanje iz „Tagblatt“ pride po vsem nemškem svetu, kateri naših novin ne čita, in torej verjame, kar ti strupeni ljudje kvasijo in s tem tako brezozirno grdé čast in poštenje vsega slovenskega naroda.

Iz policijske Ljubljane, 20. junija. [Izv. dop.] — Kako c. k. vlada plačuje svoje uradnike, kateri jo v javnih sejah blamirajo, pokazalo se je zopet zelo jasno, kajti c. kr. vladni tajnik g. Hočevar, kteremu sta bila dr. Keesbacher in Dežman v znani seji mestnega odbora tako sapo zaprla, narečen je za c. kr. vladnega svetnika.

Včerajšnji „Brenclj“ je pograbljen. Bilo je že natisnega 600—700 listov ter nekoliko raznesenega po mestu, in tudi dolžni odtiski so bili položeni pred uradove, ko pride s pomočjo v Blaznikovo tiskarnico komisar g. Haring, ter delo prepové ter stavek zapečati. Lovili so ga po ulicah, iskali in prepovedovali tudi pri g. Hohnu in Kleru, kjer se navadno razprodaja. Sledili so za njim celó po kavarnah. Da je g. Aleševcu to pridobilo katic 200 naročnikov več na „Brenclj“, o tem ni dvojiti, kajti že včeraj so si ljudje otéte liste skrivaj po 30 kr. prodajali.

In zakaj je pograbljen? Prinesel je na zadnji strani podobo, kako mameluški otroci gredó korun (krompir) pobirat. Njihov vojvoda je general Dežman v turnarski obleki, na traku nese botansko pušico z napisom: Dežmanovo maslo, ter na prokletih grabljah na mestu zastave drži svoj mogočni „Tagblatt“. Za njim ponosno korakajo otroci v razklanih hlačicah, oblastno bobnajo in v rokah resno sučejo lesene sabljice. A tik te podobe je druga, kako korun na hrbtu domú nesó. Mameluki so jim vzeli proklete grablje s „Tagblatom“, otroci v begu padajo, Dežman teče, da ima stegno od stegna pol ure daleč, botanska pušica nima več napisu, zgubljen je okrogli klobuček, kterega je pobral in ga poleg Dežmana v hitrem teku nese znani dr. Keesbacherjev koder. — Zdaj vidiš, dragi „Slovenski Narod!“ kaj o viharah dobah tebe čaka v policijski Ljubljani, kamor bi se tako rad

očevo razcvetati in krepiti se, a to mu je ugodna tolažba za nedostatek politične svobode, ktera se den na dnoma bliža ter že sedaj dozvalja časnikarstvu in kujigarstvu povolnejše gibanje, nego marsiktera druga država, ktera ima v vsaki priliki svobodo na jeziku.

Ruskega bivalstva glavni razdeli dajo se razpoznati ti-le: 1. narodi neruski; 2. rusko mužitvo; 3. carski mužiki t. j. svobodniki; 4. trgovstvo; 5. duhovništvo; 6. plemstvo; 7. tujci.

Neruskih narodov je jako mnogo različnih vrst; oni so kamor v narodnem, tamo v politiskem tamo v verskem oziru podložniki, ter se na ves mogoči način rusijo. Jih število je v razmeri proti Rusom zelo neznatno; zbog razdrobljenja in raznosti plemen ne morejo biti Rusom pogibelní, neogibna jih osoda je utonoti v velikem morji ruskega naroda, kar se naglo vrši.

Mužiki prve robovi in sužniki, ktere so mogli za peneze kupovati in prodajati, postali so po pismu od dne 3. sušca 1861 povse svobodni državljani, svobodni kmetje, uvažujoči osebno svobodo; njihov položaj, njihovo društveno stanje je po zakonu urejeno. 10 milijonov ljudi, namreč moških osebnosti je odkupljeno nekaj svojimi pomočki, pa država jih je tudi podpirala, drugi se delom rešujo svoje obvezanosti ali pa obrok, to je letno odkupnino, plačujo. Mužiki so v prvem pomenu poljedelci, vendar v pozimskih časih opravljajo tudi druga dela postavimo tvorniška. Še za robstva imeli so kmetje vesniške občine urejene po staroslovanskem in očaškem, vsled česar dobi vsak dorastel možki občinar enaki kos zemlji, in ako bi se pomnožilo jih število, delitva se na novo godi. Po takem ima vsakterik svoje posestvo, ktero pri njegovi smrti vzpet občini pripada, a kdo se narodi, narodi se že tudi v posestvu, ktero mu občina zroči pred njegovo doletnostjo. Iz tega se vidi, ka na Ruskem ni proletarstva, to je klatežev in potepov brez hišice in ognjišča; jih gnezdišče je navadno tistega naroda, čegar govor te-le uglaene izreke zmaga: armer reisender, verabschiedeter soldat; — entschuldigen, dass . . etc. Moj nekdanji prijatelj je po priliki tako odgovarjal te bire bitjem: kdor hoče potovati, mora peneze imeti, potoval bi nek; naj vas tisti hrani, komur ste služil v mladih letih; zdaj se priklanjate, dobivši pa dar psujete v krčmi debelo nas in naš narod.

Carski mužiki, nekdanji podložniki na carskih imanjih 8½ milj. ljudi, imeli so že za carja Nikole pridavek svobodniki, tirajo razve ratarstva rokodelstvo, obrtništvo in trgovino niže vrste; oni so ljudje premožni, skrbni, delavni in pred vsem jako obrtni. Nikder ni prava socijalna umiselnost tako zdravo in koristno oživljena kakor na Ruskem. Zdravi socijalizem se razvija pod perotni ruskega orla v najkрасnejšem razevetu, socijalizem, za kterega bi bili v ječo vrgli v francézki skupnovladi svojega državljana. Cele vesnice poleg svojega gospodarstva, razdeljenega po komunističkih načelih, tirajo po socijalistiških vodilih tvornično rokodelstvo, navadno zimi. Neki kupujo zalogo tvarine, drugi delajo ta dela, drugi druga, oni vzpet druga, a kadar je reč zgotovljena, drugi jo nosijo na prodaj, dobiček pa si vsi dele po zasluženju. — Arteli, tako se zovejo na Ruskem socijalistiška obrtništva ali društva različnih rokodelstev najemljejo stavbe, deleči se po dovršenem delu skupno z zaslužkom, vzpet drugi arteli združijo se na celo poletje k skupnemu delu pri obnem strošku in na zimo razdelivši si zaslužek povračajo se domov. Ta svoboda in samostalnost občin, ktera se je zdržala na Ruskem, prerokuje veliko bodočnost v poznejših letih.

Ti svobodniki so tudi po pravem meščanski stan, kateri je po imeni na Ruskem še nov in se vvaža v življenje; sedaj mestni bivalci ali meščanje tvorijo skupno s svobodniki in trgovci srednji stan.

Ruski trgovci še so sedaj neka posebna vrsta ljudi ali kasta, ljudje običajno jako premožni, ker trgovina je ondi zelo znamenita in dohodna, to je vrže obilno dobička. Ti dični Rusovi se poslavljajo posebno iskrenim rodoljubjem in nezmerno darežljivostjo za občno dobro kamor crkveno tamo državno.

Duhovništvo je sklenena kasta, povse podredjena carski oblasti, ker car je obenem kot papež grško-slovanske crkve. Crkvene poslove opravlja za državno crkev sveti zbor v Petrogradu kot najviša crkvena oblast sestavljena iz 12 duhovnih poglavnikov. Duhovništvo je oženjeno, slabo plačeno, ne more se toraj primerno izobraževati in je mnogo niže od našega, ter spada kamor oziroma na omiko tamo oziroma na ugled k nižim stanovom, iznemši seveda više dostojništvo.

Plemstvo ima res prednosti, vendar se leže prenaša za to, ka ni de-

preselil! O tem hočemo še več govoriti, kader bođe prilika. — Šaljivi listi vsega sveta nosijo v smešnih podobah papeža, kardinale in škofe, kralje in cesarje, Beusta, dr. Jiskro in vse ministre, celó bogoslužna opravila, kakor obnašanje (procesijo) sv. rešnjega telesa itd., pa jih nikdo ne ustavlja, a ubogi „Brencelj“ je ustavljen zaradi prvega policijista ljubljanskega mesta, g. Dežmana! Slava nemškúarski liberalnosti, iz ktere, kakor igle iz ježa, molé bajoneti, vojaške, žandarske in policijske sablje!

General John je bil v Ljubljani. Odvézel se je po železnici 17. dan t. m. zopet v Gradec. Z vojakii je zunaj mesta imel obične vaje, konci kterih vojakom, odločivši vse nevojake, govoril je zopet ostre besede o vélski dogodbi. Morebiti nemške novine oporekó (prekličejo) vse Johnovo grajanje, ako John res ni mož, kakoršen mislimo da je, mož, ki sme svoje besede po konci držati. In če jih tudi oporekó, izrečene so bile vendar, in to je dovolj.

Zadnji „Tagblatt“ zopet maha po Sokolu in Koširjevi Franji. Denes je sv. Vida nedelja in torej cerkvén shod v št. Vidu blizu Koširja, kamor je bil šel tudi pisec teh vrstic, ktere domú prišedši sestavlja v pozni noči. Ljubeznjiva Franja je bila posebno vesela, in rekla je, da je Dežmanu zeló hvaležna za toliko slavo, v kakoršno jo je po širocem svetu razglasil, in da zato denes psu, kteremu je tudi Dežman ime, stregla je z najboljšimi jedmi, ker ni mogla postreči samemu ljubljanskemu Dežmanu, kteri si ne upa v Tacen priti.

Iz Savinske doline. 19. jun. [Izv. dop.] Nedavno sem videl na trgu celjskem, kako je učitelj 4. razreda glavne šole nekemu učencu realke klobuk z glave zbil, kakor bi kaj tacega le od surovega fakina pričakovati mogel. Učenec se je s svojim tovarišem pogovarjal, in je bil tako obrnen, da mimogredočega suroveža, kteri ni bil nikdar njegov učitelj, ni mogel lahko videti. Zvedel sem, da je učenec sin obče spoštovanih izobraženih starišev, kterim dobra odreja njih otrok črez vse velja, kterim pa nikdar ni bilo treba svojega sina kaznovati posebno pa s takimi surovostmi soznaiti; on je bil vedno prvi med svojimi vrstniki. — Neotesanost tega učitelja pa slovi po naši okolici naširoke, vsaj nam ubogi fantički pripovedujejo o zausničah in drugih pedagogičnih pripomočkih tega mučitelja naše mladine. S kakim veseljem njegovi učenci hodijo v šolo, dokaže nadpis, ktereга so si napravili: hier ist der ort, wo die verdammten gepeiniget werden. Zares lepo spričalo za učitelja, kteri se toliko ponaša s svojo „bildung.“ — Skušnja je dozdej učila, da taki učitelji, kterih se deca boji, kakor rabeljna, materijalno bolje napredujejo, kakor oni, ki iz gole ljubezni do mladeži in iz humanitarnega prepričanja svojemu stanu žive. Skrbni očetje in matere vedó to najbolje razsoditi, ter radi vse store, samo da je njihova deca zavarovana. — Ali bo to še dalje tako veljalo, ne vemo povedati, toliko pa je gotovo, dokler bode g. Fasl učitelj 4. razreda, se bode-mo v našem kraju, kar se bo dalo, ogibali našo mladež človeku izročati, ktereга zasluge so dozdej v očígledu celjskih strojbarjev le v tem bile, da se je kot strasten zaničevalec vsega, kar je slovensko, izkazal. — To je tisti Fasl, ki je v prvem letu obstojstva naše čitalnice v Celji vojaške častnike nagovarjal, naj gredo v nemško kasino, svoje pse pa med tem naj pošljejo v slovensko čitalnico. Živa podoba nemške kulture na slovenski zemlji.

Iz Prage 16. junija 1869. [Izv. dop.] O petardi ki je počila pred hišo c. kr. policije v noči od 10. na 11. t. m. Vam nisem hotel do denes pisati, ker sem mislil, da mi bo mogoče v kratkem kaj zanesljivega o izviru njenem povedati, kar mi pa tudi še denes ni mogoče. Petarda bi bila lahko večo škodo naredila, kakor jo je. V hiši c. kr. policije ni poškodovala drugega, kakor nekaj šip. Večo škodo pa je napravila v nasprotnih hišah, pa tudi ne jako veliko. Kdo jo je zažgal, se še zdaj ne vé, če ravno je bilo

dično, tudi ni nikakša sklenena kasta; plemič postane vsakternik, kdor stopi na neko stopnjo gradjanske ali vojaške službe in sicer tako, ka že je vsak vojniški častnik in vsak dijak na vseučilišči plemič, po takem se lahko zahodi plemstva. Mora se toraj reči, ka na Ruskem nití ni plemstva v našem smislu. Plemstvo obseza v sebi vse tako zvano razumnístvo, in se da deliti na tri razrede, namreč gradjansko uredništvo, vojniško dostojništvo in pomeščike, to je grajščake ali vlastele.

Uredništvo gradjansko je žalibog najhujša bolezen ruske države. To so prave pijavice in ime činovnik, to je urednik ima že v sebi za ljudstvo nek prigras, kakor bi rekel zlo deej; vestni uredniki so v mnogem pogledu le iznimke. Res ti služebniki dobivajo običajno jako malo plačilo, in zato so skoro kakti primorani in prisiljeni na nepošteno pridobitino; gorje onemu, ki ima v uredu z njimi opravilo, izlasti gorje njegovemu žepu.

(Dalje prih.)

Poslednji bosanski kralj.

(Zgodovinsko-romantičen obraz; česki spisal Prokop Chocholoušek, poslovenil Podgoričan.)

IX.

(Dalje.)

Le nekoliko vrlih bosanskih vojníkov, Radičevih tovarišev, se je otelo da-si je zdaj tu zdaj tu obležal kteri; kolikor je bilo še živih ostalo, pobegnili so gore, kjer so izginili v senčnate, hladne lesove.

„Kosarevna joče nad Radičevo mogilo, ki je zgradil si jo s sovražnikovimi trupli,“ — omeni Tomažević, „izbrisal je iz srca jej spomin na be-lajsko noč, izbrisal iz spomina svoje smrti slavo! ali jaz — jaz sem revež, da se me Bog usmili!“ — jekne in spusti zavese, da bi nihče ne videl solz na njegovih licih. Pred šatorom divjajo bisurmanje in vekajo: „Tu le je tisti izdajica, ki je pregovoril te pse, da bi nas napadli, da bi toliki množici pravovercev porobili glave — ha! tam-le je, tukaj-le se nam posmehuje v svojem šatoru!“

„He, ali si domá!“ — kriči turška straža, ki je razpostavljena okrog njegovega šatora, „izročite nam tega kavrina, pa ga s pestmi pobijemo!“

13. t. m. nabito po ulicah, da dobi tisti, ki bi to izdal 1000 glđ. Tisoč gol-dinarjev so preveč mični, da bi se ne potezal marsikdo za-nje, in tako se je zgodilo tudi pri tej priliki, da se je našlo več ponudnikov, od kterih pa ni nobeden dobil objavljenega nagrade. In tem kompetentom gre menda hvala, da je bilo zaprtih več oseb, in se jih še zmirom zapira. Naša policija je pokazala pri tej priliki veliko marljivost. Takoj drugi dan so se preiskovala stanovanja gg. Šmida in Kerberja (nekdanji knjižničar v delavskem društvu „Oulu“) in drugih, ker se pa ni nič našlo. Po izdavi nekega znanega „spice-lana“ Tausenaua se je preiskala gostilnica pri „Raismanu“, kjer se je našla tajna tiskarnica, več veleizdajnih spisov, priprave za neki časopis, svinec, strelni prah in druge reči. Ob enem so našli tu Kerberja, ter ga takoj zaprli. Včeraj 15. so zaprli tudi njegovega brata. Tausenau je izdal dalje, da se je hotel spominek cesarja Franciška na nabrežji streliti v zrak. Kakor je pravil Tausenau, je pre videl, kako se je v neki noči kopalo od dveh strani pod spominkom, ter se tam našlo 25 liber strelnega prahu. Policija hoče vedeti o nekem prevratnem društvu, ki je pre v zvezi z Berlinom, Parizom in Ameriko. Gotovo so to fantazije onih, ki so si hoteli zaslužiti 1000 gl. Petarda je vžgala ogenj po vseh — redakcijah dunajskih listov. Zopet so voditelji českega naroda krivi, da je petarda počila. Pa saj jih poznate do-volj iz lastne zgodovine.

Drugi tudi žalostni dogodek v naši Pragi je — zadnji zbor delav-skega društva „Oula“. Kakor sem Vam že poročal v št. 65. se je vnela v imenovanem društvu razprtja, ktera more društvu le škodovati. Naj bo že razprtja kakoršna hoče, jo je treba pomiriti in poravnati, nikakor pa še bolj podpihati, ter kazati celemu svetu, kolika needinost je celo med našimi delavci.

Politični razgled.

Dunajski listi vedó pripovedovati, da se bo v Ljubljani zopet napravila policijska direkcija. Da bi mogla potem v Ljubljani biti večja po-licija kakor zdaj, ne verujemo: za ime nam pa ni, kajti policija ostaja — policija!

Notranje avstrijske razmere menda najbolje popišemo, če se pridružimo vredniku „Reforme“ in rečemo: „Vse je nezadovoljno.“ Zaupanje do ministerstva se pogublja še tam, kjer ga je kaj bilo; ministerstvo samo skrbi zato, da se nezaupanje ne odmakne zaupanju. Tako je to dni oglasil eden nemškúarskih listov odlok pravosodnega ministerstva, ki pravi, da glede slovenske ravnopravnosti ne more sodnijam ničesar veleovati ali pa starih zaukazov ponavljati, češ da si je svesto, ka se spolnujejo njegovi zau-kazi. Mogoče res da se spolnujejo, gotovo pa je, da nam sodniki ravnopravnost češče odrekajo, nego dajó. Med ministri samimi je prišlo do razdvoja, tako da se po časnih raznaša in pretresuje ostro pismo, ktero je poslal minister Herst skupnemu vojnemu ministru Kuhnju, kteremu prvi očita, da je z eno svojih poredob preskočil svoj delokrog in segel v pravice postavodaje. Kaj se bo iz tega izmotalo, ali se bo pustil g. Kuhn tako po „šolmastersko“ podučevati, ali pa mu da ogovor, kakoršne dajejo vojaki, to bo kazala prihodnost. Za denes samo to registrujemo: ministri so si v laséh! —

Zunajna politika kaže veliko mejusobno nezaupnost posameznih vlad. Pri tem razoroženje ne more napredovati.

Večerni list „Prag. Ztg.“ levite bere češkim opozijonalnim listom in žuga, da bi bilo mogoče tiskovno svobodo popolnem zatreti, ko bi česko časnikarstvo še dalje tako pisalo, kakor piše zdaj. Stara navada, ako skušamo biti svobodni, žuga se nam z nesvobodo.

„Čuj, kavrin!“ — krohočejo nekteri drugi, „čuj, pridi venkaj, da nadarimo tvojo izdajo!“

Tomažević je zameknem v svoje žalostne misli, zato nesliši zabavljanja pred šatorom, dokler se ne razgrnó zavese v šator in janičarjev aga ne stopi pred-enj, aga, ki kralju ukaže, da mora brez kakov potiti k sultanu.

Tomažević se zbudi iz svojih trudnih misli, toč se je to trenutje-ter nevoljno vspne zaradi tega drzovitega ukaza, a se ni sam sebi šepne: „Saj nisem več kralj!“ — in urno se odpravi — poslušen tej zahtevi. A ker je tako krut prišel po-nj aga, in ker se tako sumljivo vede, vsled tega mu je kazno, da ne bode prijateljsk razgovor, h kteremu ga je povabil sultan, torej skrbno shranjeno poboto z velvezirjem Mehmedom v Ključu vzeme s seboj in odide za ago. — Ko hitro stopi iz šatora, obsujo ga janičarji; Tomažević precej spozna, da to ni straža na varstvo njegovi česti, temuč da ga kar očito peljo tako, kakor zajete.

Mohamed v svojega šatora senci sedi na dragih šarenicah; oko mu skrivno-nevoljno blodi po čestitljivcih prorokove vojske, kterih cel polukrog stoji pred njim. Na kterem koli se sultanovih oči blesk pomudi, vsakega pretresne zima, kar na enkrat utegne ukazati: „Temu ali temu glavo polo-žite pred noge!“

„No, Tomažević,“ — oglasi se nekdo meju gosto bisurmansko drhal-jo, ki preži na poti od Tomaževićevega šatora k sultanovemu šatoru, da so janičarji z zajetnikom težko prodrli, — oglasi se llija, „denes ne jezdariš po Bobovci s krvavo krono na glavi!“

Tomažević se molče, zaničljivo ozre na-nj in s svojim spremstvom korači dalje, dokler ne pride pred sultana.

Strašen je bil pogled, s kterim ga je pozdravil sultan, — pljunil je va-nj. „Ti pes!“ — vskrikne, „ali se mi bodeš še dolgo časa posmehaval: Kdo drug, nego ti si kriv denašnje propasti in smrti, ki je zajela toliko pravo-vernih junakov, kterih je slehrna kapljica krivi več vredna, nego život tisoč takih psov, kakoršen si ti, smet!“

„Saj me imaš v svojem varstvu od tistega dné že, ko sem se vdal

Iz Zagreba poročajo, da bodo bajé 4. julija slovesno in veličastno instalirali bana Raucha; kedaj zopet instalirajo malo svobode, tega še nihče niti v časnikih niti v zvezdah bral.

V ogerskem državnem zboru se je storila na kupčijskega ministra interpelacija, kako je mogel on prepovedati, da bi se smel „Novi Pozor“ v deželo po pošti uvažati. Minister je obljubil odgovora.

V Milani so se ponovili nemiri in se je ljudstvo bilo z vojak.

O francoskih nemirih se piše enemu dunajskih listov, kakor da bi jih bil Napoleon sam na skrivnem vredil in osnoval, da bi le mogel zopet s sabljami nad nezadovoljne glave in deti v zapor, kar bi mu le prišlo pod roke, in z nemiri opravičevati svoje samovoljno vedenje. Angleški listi pri takih okoliščinah naravnost prerokujejo, da se mora razvaliti Napoleonov prestol in to tudi potem, ko bi hotel Napoleon kreniti na svobodnejšo ustavno pot. Svoboda ne bo jokala nad Napoleonovim grobom!

Na Francoskem se godé tudi jo provincijah nepokoji, obrnjeni proti vladi Napoleonovi. V St. Etienne-u je vojaštvo 10 ljudi uporne množice postreljalo in mnogo jih ranilo.

Ker Španjci zastoj iščejo kralja in ponujajo knjezom kraljevsko krono, pa si je nobeden ne upa sprejeti postavili so kortesi Serano za začasnega vladarja z 193 proti 45 glasom. General Prim pa je zatrjeval španskim zastopnikom, da bodo „tako dolgo iskali kralja, dokler ga ne najdejo.“ Tudi misli, da se bode pozneje lahko našel, kade se dežela enkrat tako upokoji, kakor je želeli. Vladar Serano ima zdaj tudi že sestavljeno ministerstvo. Maršal Prim ostane vojni minister in postane ministerski predsednik, Silveira je državni minister (minister zunanjih zadev), Herrera minister pravosodja. Drugi ministri ostanejo kakor so bili do zdaj.

Razne stvari.

† (Dopisnik iz Studenic) piše (v dokladi „Gr. Volksbl.“ Nr. 137.) med drugim, ali prav za prav, ker ne vé kaj bi spisal, to-le: „politika nas baš ne vneša, ščuvanja zastran jezika (sprachenhetzereien) ne prihajajo iz naroda...“ Menda dopisnik ni pomislil, koliko neumnosti da je v teh kratkih besedah izustil. To je namreč ravno tako modro, kakor bi rekel: Vošila za sv. Očeta, kakor jih pričajo nemara podpisi tudi iz Studenic, ne prihajajo iz naroda! — Radi verujemo; kder taki kulturonošci svet ogrevajo, kakor je oni dopisnik, tam dakako narod niti za svoj narodni jezik, niti za politiko, pa tudi za marsiktero drugo reč goreti ne more. — Najbolj pametno bo tedaj za dopisnika, ki očitno kaže, da za politiko zrel ni, ako tudi v prihodnje hodi na „keglisce in na kapsel-schiessen“, in o tem, kakor tudi „per abwechselung“ o vremenu v „Gr. Volksbl.“ pridno poroča, ako že res hoče po vsakej ceni „thätiger correspondent“ biti česar mu pa tudi k zveličanju potreba ni.

* (Sprava pa zopet sprava.) V prihodnih 14 dneh hoté nekteri Gračani v zvezi s tukajšnjimi političnimi vekači napraviti novo svečano spravo med Slovenci in Nemci. Slovencev ne bo, zato jim bodo menda Nemci, ustavno* zabavljali. Program je gotov — 300 kuvertov za banket.

* (Taborja pri Frnetiču) v tržaški okolici ne bo, ker se je generalu Möringu „vzidelo iz viških političnih obzirov taborovanje medčanos, ustaviti.“ Živelo ustavno, ustavljanje* ustave!

* (Naš jezik je v uradnije upeljan?) Državnemu pravdnštvu v Celji smo s slovensko ulogo naznanili, da smo plačali onih 110 globe iz naše tiskovne pravde. G. drž. pravdnik dr. Mulley nam v nemškem

tvoji milosti, kako bi torej bil mogel na vojsko ukazati komu?“ odvrne Tomažević.

Vendar-le so to bili tvoji nekdanji perjaniki, ti sin šajtanov (šajtan je hudič) tvoji so bili ti psi, ki so s svojim obsedenim načelnikom vred morili mojo vojsko!“

„Perjanici so me zapustili v Ključu.“ — srčno odvrne Tomažević „zató, ker ne umejem njim na čelu umreti, kakor je umrl vojvoda Radič. Kdo bi znal, kako jih je zbral okrog svojega prapora?“

Sultan se zamolči, ne spusti pa s Tomaževića svoji oči, ki se divje vrte mu pod oblačnim čelom.

„Lažnjivci ste vi vsi!“ — omeni čez malo časa mirno, pično, „kako se znaš zagovarjati, kukavica, tako, da bi človek res veroval ti, ko bi te ne poznal, da si lažnjivec, prevarica!“ — in zopet se zamolči, takoj pa se zopet razburi: „Kje imaš svoje zaklade?“ —

„Tamkaje, kjer je moja žena v Dubrovniku!“

„Ali je tam tudi moj rumenjak?“ — zakriči sultan, kako si se upal gospodariti z mojo imovino?“

„Tisti rumenjak se ti že vrne mogočni padišah!“ odgovori Tomažević.

„Ali ga pa poznaš?“ — oponese sultan, „vse svoje novce mi moraš dati, meju vsemi bode gotovo moj cekin!“

„Moja pobota s tvojim velvezirjem je taka, da je moje vse, kar imam,“ — odvrne Tomažević in razgane pergament, na katerem je pobota in podade jo sultanu: „Na, preberi sam, jasni padišah!“

Sultan mu razhujen oslovsko kožo potegne iz rok, razpotegne na dvoje in vrže pred noge. „Ali sem jaz svojemu sužnju sušenj?“ — sultan zarentači. „Kaj meni do tega, ker sta se pobotala z mojim vezirjem? — Tudi njemu dajem streti glavo, ko hitro se mi zljubi.“

„In nam vsem“ — vdade se paše, begi in drugi dostojniki, „kdo bi se vstavil tvoji zahtevi?“

Sultan pokojno prikima z glavó in pogladi si brado, zavpije in jančarjem pokaže na Tomaževića: „No, zgrabite ga, junaki! učinite z njim to, kar sem vam ukazal poprej!“

(Dalje prih.)

Izdatelj in vrednik Anton Tomšič.

Lastniki: Dr. Jože Vošnjak in drugi.

Tiskar Eduard Janžić.

dekretu odgovarja, da je sprejel ulogo s pobotnico vred. G. državni pravdnik nas lepo uči, kako naj se postavje spoštujemo!

* (Ruska vojska) šteje zdaj, kakor je Poljakom prijazen časopis zračunil 882.400 mož in 1524 kanonor. Iz tega števila oni list („Osten“) sklepa, da bi se Avstrija lahko podala v vojno z Rusijo. Tega ne računimenda, da Rusija svojo armado lahko podvoji ali potroji, Avstriji pa je vsega treba poprej kakor — iskati „šans vojne z Rusijo.“

* (Prvo tiskovno pravdo) pod porotnimi sodnijami na Českem bo imel „Pokrok“. V njegovem vredništvu je bila hišna preiskava. Dotičnih rokopisov policija ni našla. Tožen bode zarad kaljenja javnega miru in pregrehe žaljenega c. veličastva.

* („Tagblatt“ antikvar.) Dežman in njegovi noticlerji pobirajo po starih listih „Slov. Nar.“ posamezne stavke in jih brez zveze in v najslabejši, dostokrat naravnost lažnjivi prestavi polagajo pred svoje bralce. Dežman mora svoje ljudi že poznati, da jih pita s starinami in lažmi, kterim pristavlja nekoliko svojega „katzenhumorja“. Nas to klevetanje ne bo motilo, s časom bomo napredovali in se razgovarjali o predmetih stoječih na dnevnem redu in se v tej resni borbi nikdar ne ognili Dežmanu, ako ga srečamo na poti. Za malenčne sleparije pa nam ne bo mar! Naj se v luži raduje, komur je blato — element!

* („Učiteljski tovarš“) se v jako nedostojni besedi hudeje nad „Slov. Nar.“, ka je bil pograjal nekatere naspametnosti posameznih učiteljev. Ko bi mi slov. učiteljskega stanu bolje ne poznali, sodili bi po „Uč. tov.“, da morajo biti grajane napake splošne, ali vsaj da hoče imenovani list posameznih nespametnost, ktere menda vendar ne bo mogel utajati, pokriti s plaščem vsega učiteljskega stanu, ktere ga mi vsaj preveč spoštujemo, da bi ga hoteli odgovornega storiti za vsako nerednost posameznega učitelja. Nam se zdi, da je „Uč. tov.“ takrat ustrelil nad tarčo in da je nekterim ali morebiti enemu na ljubav — brez potrebe osumil ves stan. Listu, ki more kaj tacega storiti onim, ktere je zastopati poklican, lahko se nevedoma pripeti, da je „grobijanski“ proti „Slov. Nar.“, kteri s tem svo pravdo enkrat za vselej končuje. Kdor se hoče sam prepričati, videl bo, da se je „Uč. tov.“ brez potrebe razuel; komur pa ni za prepričanje, temu bi ves list zastoj napisali. Prazne slame pa nočemo mlatiti!

Poslano.

Loterijskemu kolektantu g. Antonu Morétu.

O Vas je 10. dan t. m. prvi pisal „Slovenski Narod“, kar je pozneje prišlo tudi v „Zukunft“ in „Triglav“. V „Slovenskem Narodu“ je stalo: „loterijski kolektant g. Moré v gostilnici „bierhalle“ vprašan: zakaj ni streljal? — odgovori: „ker sem bil preblagodušen (oder was?), a revolver sem imel, kakor ga imam zmerom s seboj“ — ter po teh besedah ga pokaže. Vse to se more s prisego dokazati.“

V „Triglavu“ 18. dan t. m. govorite, da je pri Vas pripravljenih 1000 gld. tistemu, kdor more povedati (angeben), da ste na Jančjem imeli revolver. Da Vi 1000 gld. nimate, to je znano vsacemu, kdor vé, kdo ste Vi. A če je morebiti res bil kdo drug tako neumen, da Vam jih je v ta namen dal, rad jih zaslužim, kajti lahko bodo zasluženi, samo gotovi morajo biti, in ker Vašim praznim besedam ne verujem, pozivam Vas (ich fordere Sie aut), položite jih v roke c. kr. sodbe, potem se zopet oglasite, pa Vam povém, kdo sem, ter Vam s prisego res potrdim, da ste v gostilnici „bierhalle“ tako govorili, kakor je pisal „Slovenski Narod“, ktere ga se edinega držim. Veste, kdaj je bilo to? Takrat, ko ste bili črevelj sezuli.

V Ljubljani 20. junija 1869.

Tist,

ki Vas je slišal.

Dunajska borza od 21. junija.

Enotni drž. dolg v bankovcih 62 fl. 60 kr.	Kreditne akcije 310 fl. 70 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. — fl. —	London 124 fl. 10 kr.
Enotni drž. dolg v srebru 70 fl. 65 kr.	Srebro 121 fl. 50 kr.
1860 drž. posojilo 105 fl. 20 kr.	Cekini 5 fl. 86 kr.
Akcije narod. banke 749 fl. — kr.	

Oženjen májar (pristavnik),

ki je zmožen nemškega in slovenskega jezika in more s spričevali dokazati, da je do zdaj dobro služil, vzel bi se v službo na kmetijstvu blizu Maribora. Več se zvé pri dvorskem zakupu (hof-pachtung) v Ragozjem.

Na Dunaji so dober kup na prodaj 4 že rabljene matične mašine,

s kterimi se izdelujejo vite in vrtane vretenične matice (žmeki, schraubenmutter), in bi se dala z njimi napraviti prav dobra kupčija v provincijah, kjer so delavci pa tudi izdelavanje (na vodi) po nizki ceni. Pisma z napisom X. M. 579 oddaja „Annoncen-Expedition von Haasenstien et Vogler“ na Dunaji.